

UITVOERINGSBESLUIT (EU) 2023/417 VAN DE COMMISSIE**van 22 februari 2023****tot aanvaarding van een door Nederland en Duitsland overeenkomstig Richtlijn (EU) 2016/797 van het Europees Parlement en de Raad ingediend verzoek om tijdelijke ontheffing van de punten 4.2.5.1. “Radiocommunicatie met de trein” en 4.2.8. “Beheer van encryptiesleutels” van de bijlage bij Verordening (EU) 2016/919 voor acht treinstellen van het type FLIRT3 EMU3 Limburg MS (L-435)***(Kennisgeving geschied onder nummer C(2023) 1154)***(Slechts de teksten in de Nederlandse en de Duitse taal zijn authentiek)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Richtlijn (EU) 2016/797 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 inzake de interoperabiliteit van het spoorwegsysteem in de Europese Unie ⁽¹⁾, en met name artikel 7, lid 4,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op respectievelijk 15 en 20 juli 2022 hebben Nederland en Duitsland bij de Commissie een verzoek ingediend om tijdelijk te worden ontheven van de toepassing van de punten 4.2.5.1. “Radiocommunicatie met de trein” en 4.2.8. “Beheer van encryptiesleutels” van de bijlage bij Verordening (EU) 2016/919 ⁽²⁾ voor acht treinstellen van het type FLIRT3 EMU3 Limburg MS (L-435) (hierna: “de treinstellen”) die door Stadler werden geleverd aan de exploitant Arriva. De verzoeken zijn gebaseerd op artikel 7, lid 1, punt c), van Richtlijn (EU) 2016/797, en met name de mogelijkheid om af te zien van de toepassing van de TSI's als het risico bestaat dat de economische levensvatbaarheid van het project in het gedrang komt. Deze treinstellen worden gebruikt voor internationale verbindingen tussen Maastricht (NL), Heerlen (NL) en Aken (DE).
- (2) Dezelfde acht treinstellen FLIRT3 EMU3 Limburg MS (L-435) maakten reeds het voorwerp uit van Uitvoeringsbesluit C(2020) 5081 final ⁽³⁾ van de Commissie. Bij dat uitvoeringsbesluit heeft de Commissie ingestemd met het verzoek van Nederland om tijdelijk te worden vrijgesteld van de toepassing van punt 7.4.2.1. van de bijlage bij Verordening (EU) 2016/919, op grond waarvan voertuigen die voor exploitatie op de TEN-T-kernnetwerkcorridors zijn bedoeld, moeten worden uitgerust met ETCS baseline 3-apparatuur ⁽⁴⁾. De tijdelijke niet-toepassing werd aanvaard op basis van artikel 7, lid 1, punt c), van Richtlijn (EU) 2016/797, waarin wordt verwezen naar het gebrek aan economische levensvatbaarheid van een upgrade van de boordapparatuur door de uitrusting met het Europees beheersysteem voor het spoorverkeer (ERTMS) overeenkomstig Verordening (EU) 2016/919.
- (3) Bij Uitvoeringsbesluit C(2020) 5081 final is een tijdelijke ontheffing toegestaan tot en met 31 maart 2022 en kreeg de Nederlandse nationale veiligheidsinstantie de mogelijkheid om die ontheffingsperiode te verlengen tot en met 31 december 2022, indien nodig om redenen die buiten de verantwoordelijkheid van de eigenaar of fabrikant van de treinstellen vallen en op verzoek van één van beide.
- (4) Op basis van de verplichting van de Nederlandse autoriteiten op grond van Uitvoeringsbesluit C(2020) 5081 final om toe te zien op de door de eigenaar en de fabrikant van de treinstellen geboekte vooruitgang in verband met hun verplichting om de acht treinstellen volledig uit te rusten met ERTMS-boordapparatuur, heeft de Nederlandse nationale veiligheidsinstantie toestemming gegeven om de ontheffing te verlengen tot 31 december 2022.

⁽¹⁾ PB L 138 van 26.5.2016, blz. 44.

⁽²⁾ Verordening (EU) 2016/919 van de Commissie van 27 mei 2016 betreffende de technische specificatie inzake interoperabiliteit van de subsystemen besturing en seingeving van het spoorwegsysteem in de Europese Unie (PB L 158 van 15.6.2016, blz. 1).

⁽³⁾ Uitvoeringsbesluit C(2020) 5081 final van de Commissie van 29 juli 2020 tot aanvaarding van een door Nederland overeenkomstig Richtlijn (EU) 2016/797 van het Europees Parlement en de Raad ingediend verzoek om te worden vrijgesteld van de toepassing van punt 7.4.2.1 van de bijlage bij Verordening (EU) 2016/919 van de Commissie op acht treinstellen van het type FLIRT3 EMU3 Limburg (L-435).

⁽⁴⁾ De tabellen A 2.2 en A 2.3 van bijlage A bij de bijlage bij Verordening (EU) 2016/919 van de Commissie.

- (5) De acht treinstellen zijn momenteel uitgerust met klasse B-systemen. Op basis van Uitvoeringsbesluit C(2020) 5081 final heeft de eigenaar besloten de installatie van baseline 2 uit te stellen en uiterlijk eind 2022 meteen baseline 3 te installeren.
- (6) Wat betreft het huidige verzoek om tijdelijke ontheffing van de punten 4.2.5.1. en 4.2.8. van de bijlage bij Verordening (EU) 2016/919, volstond de door de Nederlandse en de Duitse autoriteiten overeenkomstig artikel 7, lid 4, van Richtlijn (EU) 2016/797 verstrekte informatie om de Commissie in staat te stellen haar analyse te verrichten.
- (7) Het project voor de upgrade van de acht treinstellen met ETCS Baseline 3-boordapparatuur heeft in het eerste jaar van het project vertraging opgelopen, voornamelijk door externe factoren waar de fabrikant weinig vat op heeft. De redenen voor de vertragingen zijn onder meer het uitblijven van de upgrade van de infrastructuur naar ETCS-baseline 3, de vaagheid van de vereisten voor het gebruik van klasse B-systemen en de gevolgen van COVID-19 voor de besluitvorming en de communicatie tussen belanghebbenden.
- (8) Om de vertragingen te compenseren en de treinen te blijven exploiteren, hebben de Nederlandse en Duitse autoriteiten ingestemd met het verzoek van de fabrikant om de functies “GPRS-pakkettschakeling” en “online sleutelbeheer” tijdelijk uit de specificaties van de treinstellen te schrappen en de mogelijkheid te onderzoeken om een gebruiksbeperking of -voorwaarde in te voeren om die twee functies te compenseren. GPRS-pakkettschakeling en online sleutelbeheer zijn echter twee technische functies die inherent deel uitmaken van ETCS-baseline 3. GPRS-pakkettschakeling maakt deel uit van de vereisten van punt 4.2.5.1. “radiocommunicatie met de trein”; online sleutelbeheer maakt deel uit van de eisen van punt 4.2.8. en “sleutelbeheer” van de bijlage bij Verordening (EU) 2016/919. De schrapping van die twee functies is derhalve niet in overeenstemming met Verordening (EU) 2016/919.
- (9) Zonder een afwijking van de volledige toepassing van ETCS Baseline 3 zou de exploitatie van de treinstellen derhalve moeten worden stopgezet. Het gaat om zeer specifieke treinstellen die uitgerust zijn voor drie stroomvoorzienings-systemen (1,5 kV, 3 kV en 15 kV) en drie treinbesturingssystemen van klasse B (ATB, TBL1+ en PZB). Er zijn op dit moment op de markt geen andere treinstellen beschikbaar met deze of soortgelijke kenmerken, die in Nederland en Duitsland mogen rijden. Het is derhalve onmogelijk de acht betrokken treinstellen tijdelijk te vervangen door andere geleasede treinstellen. Bijgevolg zouden de treinen moeten worden vervangen door bussen. Dat zou niet alleen inkomstenverlies maar ook hoge directe kosten voor de organisatie van alternatief busvervoer meebrengen. Ook voor de klanten van Arriva zou dit negatieve sociaaleconomische gevolgen hebben en zou de verstoring van de dienstverlening het vertrouwen in de exploitant aantasten.
- (10) Overeenkomstig artikel 7, lid 4, van Richtlijn (EU) 2016/797 hebben de aanvragers de Commissie meegedeeld dat de vertraging bij de invoering van beide functies geen impact zou hebben op de veiligheid en de interoperabiliteit, aangezien de invoering van beide functies langs de baan niet gepland is vóór 2026 en ETCS Baseline 3 volledig compatibel is met baanseinen. Bovendien is het effect van de niet-toepassing van beide functies beperkt, aangezien de treinstellen alleen tussen Aken en Maastricht zullen rijden.
- (11) Om verstoring van de interregionale spoorwegdiensten te voorkomen in afwachting van de installatie van de ontbrekende ERTMS-apparatuur, moet de voorwaarde van artikel 7, lid 1, punt c), van Richtlijn (EU) 2016/797 geacht worden te zijn vervuld en moet ontheffing van de punten 4.2.5.1. en 4.2.8. van de bijlage bij Verordening (EU) 2016/919 worden verleend tot en met 31 december 2024.
- (12) De in dit besluit vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het in artikel 51, lid 1, van Richtlijn (EU) 2016/797 bedoelde comité,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het verzoek van het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland om te worden vrijgesteld van de toepassing van punt 4.2.5.1. “Radiocommunicatie met de trein” en punt 4.2.8. “Beheer van encryptiesleutels” van de bijlage bij Verordening (EU) 2016/919 voor acht treinstellen van het type FLIRT3 EMU3 Limburg MS (L-435) wordt aanvaard onder de in artikel 2 vastgestelde voorwaarden.

Artikel 2

Het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland stellen de Commissie uiterlijk 31 maart 2023 in kennis van de geplande werkzaamheden voor de toepassing van de punten 4.2.5.1. en 4.2.8. van de bijlage bij Verordening (EU) 2016/919 en zij stellen de Commissie uiterlijk op 31 december 2024 in kennis van de daadwerkelijke uitvoering daarvan.

Artikel 3

Dit besluit is van toepassing binnen de geografische grenzen van de Nederlandse en het Duitse spoornetten.

Artikel 4

Dit besluit is gericht tot het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland.

Het is van toepassing tot en met 31 december 2024.

Gedaan te Brussel, 22 februari 2023.

Voor de Commissie
Adina-Ioana VĂLEAN
Lid van de Commissie
